

รายวิชา กลุ่มบูรณาการ (แกนหลักการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การดูแลรักษาเครื่องมือช่าง
และความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่าง

ผู้สอน ครูสุนทรินทร์ บุญฤทธิ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. รู้จักใช้ดูแลและบำรุงรักษาเครื่องมือช่างได้
๒. อธิบายความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่างได้

การดูแลบำรุงรักษา เครื่องมือช่าง

เครื่องมือช่าง

ไขควง

เป็นเครื่องมือสำหรับ
ขันนอตมีหลายชนิด

ไขควงปากแฉก

ไขควงปากแบน

<http://www.homemart-thailand.com/shop/tajima>

การดูแลรักษา “ไขควง”

๑. เช็ดทำความสะอาดด้วยผ้าแห้ง
๒. เก็บเข้าชุดหรือเก็บให้เหมาะสม
ในกล่องเครื่องมือ

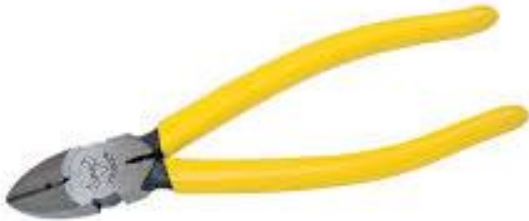
คีม

เป็นเครื่องมือใช้สำหรับจับยึด ตัด
ตัดงอ มักจะทำจากเหล็ก ดังนั้น
การใช้คีมควรจะใช้ให้ถูกต้องกับ
ชนิดของงาน

คีมปากผสม ใช้สำหรับ
งานตัด จับยึดส่วนใหญ่
จะใช้กับงานช่างไฟฟ้า
ด้ามจับเป็นฉนวน

คีมตัด ใช้สำหรับงานตัด
หรือปอกสายไฟฟ้าชนิด
ต่างๆ

การดูแลรักษา คีม

๑.หลังจากใช้งานต้องทำความสะอาดและทาน้ำมันตรงจุด
หมุนของคีม

๒.เก็บรักษาไว้ในกล่องเครื่องมือ

ค้อน

เป็นเครื่องมือประเภทตอก
ตีโลหะ หรือตะปู ค้อนมี
หลายชนิด

ค้อนทองอน ใช้สำหรับตอก
ตะปู ถอนตะปู

ค้อนพลาสติก ใช้สำหรับ
เคาะโลหะแผ่นบาง เพื่อ
ไม่ให้เกิดรอยบนผิวงาน

การดูแลรักษา **ค้อน**

๑.หลังจากใช้งานต้องทำความสะอาด
ให้เรียบร้อย

๒.ควรแยกเก็บ โดยการแขวนไว้ต่างหาก

กรรไกร

ใช้สำหรับตัดชิ้นงานที่เป็นโลหะ
แผ่น หรือกระดาษ ตามที่ต้องการ

การดูแลรักษา กรรไกร

- ๑.หลังจากใช้งานต้องทำความสะอาดเช็ดและทาน้ำมันที่คมกรรไกร และจุดหมุน
- ๒.หาพลาสติกหรือผ้ามาหุ้มปลายและคมกรรไกร แล้วเก็บไว้ในกล่องเครื่องมือ

เลื่อย

ที่ใช้สำหรับงานไม้ เป็น
เครื่องมือที่ใช้สำหรับเลื่อย
ไม้ให้ขาดออกจากกัน

เลื่อยยนต์ ใช้เลื่อยตาม
ความยาวและตามขวาง
ของเนื้อไม้

เลื่อยฉลุ ใช้เลื่อยไม้
เนื้ออ่อนขนาดบาง เช่น
เลื่อยฉลุไม้อัด ให้ขาด
ออกจากกัน เป็นต้น

การดูแลรักษา เลื่อย

๑. หลังจากใช้งานควรทำความสะอาดทุกครั้ง
๒. ไม่ควรวางเลื่อยกับพื้นเพราะอาจเกิดอันตรายจากการเดินเหยียบ
๓. ควรเก็บแยกจากกล่องเครื่องมือ เพราะมีขนาดใหญ่ และมีคมของฟันเลื่อย

สิ่ว

เป็นเครื่องมือสำหรับเจาะ บาก
เซาะ ตกแต่ง และแกะสลักไม้

การดูแลรักษา **สิ่ว**

๑. หลังจากการใช้งานต้องชโลมน้ำมันบนส่วนที่เป็นโลหะ

๒. ควรหาปลอกเป็นหนังหรือกระดาษแข็งหุ้มปากของสิ่งก่อนนำเก็บในกล่องเครื่องมือ

ไขควงทดสอบไฟฟ้า

ใช้สำหรับทดสอบว่ามีกระแสไฟฟ้า
ไหลผ่านมาในวงจรหรือไม่

การดูแลรักษา ไชควงทดสอบไฟฟ้า

๑.หลังจากการใช้งานควรใช้ผ้าแห้งเช็ดทำความสะอาด

๒.ควรนำไปเก็บในกล่องเครื่องมือ

ความปลอดภัย ในการปฏิบัติงานช่าง

การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำงาน
ช่างเราควรใช้อย่างระมัดระวัง เพราะอาจทำให้เกิด
อุบัติเหตุกับตนเองและผู้ที่อยู่ใกล้ขีดได้ตลอดเวลา
ซึ่งเกิดจากความไม่รู้หรือความประมาท

หลักปฏิบัติทั่วไปและการป้องกัน
อุบัติเหตุในการทำงานช่าง
ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. แต่งกายให้รัดกุม ไม่สวมเสื้อผ้าคับ
หรือหลวมเกินไป

๒. ทำงานต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบ

ปลอดภัยไว้ก่อน

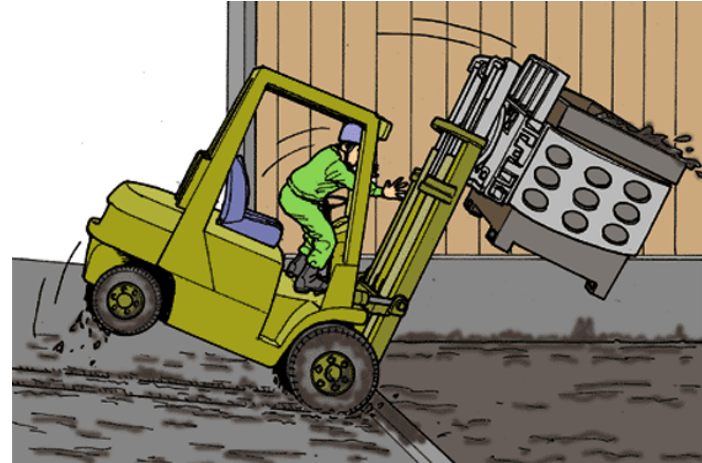

๓. ขณะปฏิบัติงานควรระมัดระวังในการใช้ เครื่องมือ

๔. ขณะปฏิบัติงานไม่ควรคิดถึงเรื่องอื่น และไม่หยอกล้อกันขณะทำงาน

๕. ขณะทำงานควรใช้ความคิด และกำลัง ในการทำงานอย่างเต็มที่

๒. ไม่พกเครื่องมือเกะกะ
และไม่ควรนำเครื่องมือที่
ชำรุดมาใช้

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ ในงานช่าง

เกิดจากผู้ปฏิบัติเอง

เช่น การแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานไม่รัดกุม ชายเสื้อรุ่มร่าม
สวมใส่เครื่องประดับ ร่างกายของผู้ปฏิบัติงานไม่ปกติ มีความเครียด อ่อนเพลีย เจ็บป่วย

เกิดจากเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์

เช่น เครื่องมือ หรือ เครื่องจักรที่ใช้
มีสภาพไม่พร้อมจะใช้งาน ชำรุด
หรืออุปกรณ์บางอย่างหมดอายุ

เกิดจากการจัดระบบงาน

เช่น การวางแผนทำงานไม่ดี การทำงานผิดขั้นตอน

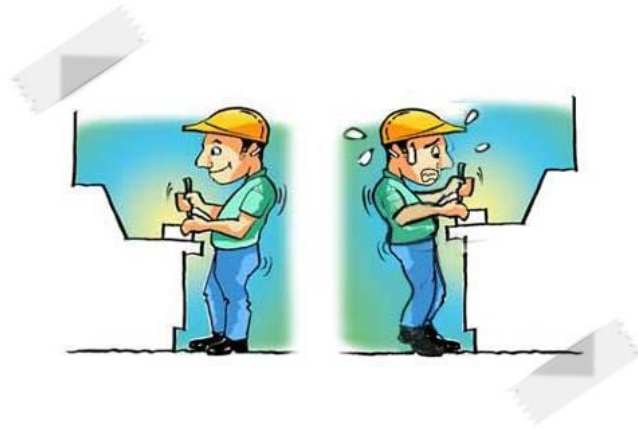
<http://nitipongs.com/?p=1453>

เกิดจากสภาพแวดล้อม

เช่น พื้นที่บริเวณปฏิบัติงานไม่เหมาะสม มีแสงสว่างไม่เพียงพอ

ให้นักเรียนเขียนผังความคิด ในการการ
ป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานช่าง

ครั้งต่อไป...

เรื่อง สารพันงานประดิษฐ์

